

## Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	<b>Wstęp do kulturoznawstwa</b>
Kierunek:	Kulturoznawstwo, I stopień [6 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2012
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Wstęp do kulturoznawstwa
Rok/Semestr:	I/1
Liczba godzin:	15,0
Nauczyciel:	<b>Adamowski Jan, dr hab.</b>
Forma zajęć:	wykład
Rodzaj zaliczenia:	egzamin
Punkty ECTS:	3,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Poziom trudności:	zaawansowany
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• objaśnienie lub wyjaśnienie</li> <li>• prelekcja</li> <li>• wykład informacyjny</li> <li>• wykład konwersatoryjny</li> <li>• wykład problemowy</li> </ul>
Zakres tematów:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kulturoznawstwa jako nauka o kulturze. Miejsce kulturoznawstwa wśród nauk humanistycznych i społecznych, w tym: socjologia, filozofia i antropologia kultury, historia kultury, historia sztuki, etnologia i folklorystyka, lingwistyka (szczególnie etnolingwistyka) i literaturoznawstwo itp. jako dyscypliny szczególniejsze wobec kulturoznawstwa.</li> <li>2. Rozumienie, zakres i rozwój pojęcia kultura. Różne kryteria i typy definicji. Szersze i węższe znaczenie terminu.</li> <li>3. Kultura a natura i cywilizacja.</li> <li>4. Obszary i podstawowe składniki kultury: rzeczy, znaki, zachowania. Wzory i wartości. Style życia.</li> <li>5. Podstawowe dziedziny i kategorie kultury: k. narodowa i regionalna; materialna, duchowa, społeczna; k. chrześcijańska; k. tradycyjna, chłopska i ludowa; szlachecka, mieszczańska; k. literacka i k. języka; k. symboliczna, w tym: nauka, religia oraz sztuka i zabawa jako podstawowe jej podsystemy; k. masowa, popularna i alternatywna; wybrane subkultury, kultura współczesna.</li> <li>6. Wybrane metody badań kulturoznawczych: ewolucjonizm, dyfuzjonizm, funkcjonalizm, strukturalizm, holizm, kognitywizm.</li> <li>7. Podstawowe pojęcia: adaptacja, dyfuzja, enkulturation i akulturation; obrzęd, zwyczaj, obyczaj; etnos i etniczność; magia i rytuał; region i regionalizm; tożsamość kulturowa i globalizacja; mit, symbol, stereotyp; kolęda i kolędowanie; pojęcie znaku semiotycznego i typy znaków; postmodernizm.</li> <li>8. Pojęcie, składniki oraz funkcje tradycji.</li> <li>9. Języka a kultura: język werbalny jako podstawowy składnik kultury i narzędzie komunikacji; ogólna typologia języków; podstawowe funkcje języka i mowy; lingwistyka antropologiczna. Główne problemy języków niewerbalnych.</li> <li>10. Kultura języka: zakres pojęcia i kryteria poprawności językowej.</li> <li>11. Kulturowe kategorie przestrzeni i czasu.</li> <li>12. Instytucje kultury: typologie, funkcje oraz podstawowe formy działalności.</li> <li>13. Podstawowe problemy upowszechniania kultury w Polsce, w tym rola środków masowego przekazu.</li> <li>14. Funkcje kultury w życiu człowieka.</li> <li>15. Kulturoznawczy warsztat badawczy: czasopisma, biblioteki, bibliografie, transliteracja i transkrypcja, rodzaje prac naukowych, w tym: monografia, stan badań, artykuł, recenzja, skrypt itp.; podstawowe problemy źródłoznawstwa.</li> </ol>
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> <li>• egzamin ustny</li> <li>• praca semestralna</li> </ul>

Literatura:

1. Słowniki terminologiczne i leksykony z wybranych dziedzin wiedzy, np. Słownik etnologiczny. Terminy ogólne, pod red. Z. Staszczak, Warszawa – Poznań 1987; słowniki filozoficzne i socjologiczne, Słownik folkloru polskiego, pod red. J. Krzyżanowskiego, itp.
2. Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, wstęp i red. A. Mencwel, Warszawa 1998 (oraz wydania następne);
3. Antropologia słowa. Zagadnienia i wybór tekstów, oprac. G. Godlewski, A. Mencwel, R. Sulima, wstęp i red. G. Godlewski, Warszawa 2003.
4. A. Kłoskowska, Socjologia kultury, Warszawa 1981, wyd.I;
5. J. Burszta, Kultura ludowa – kultura narodowa. Szkice i rozprawy, Warszawa 1974.
6. M. Eliade, Sacrum – mit – historia, Warszawa 1974.
7. E. T. Hall, Taniec życia. Inny wymiar czasu, Warszawa 1999.
8. Yi – Fu Tuan, Przestrzeń i miejsce, Warszawa 1987.
9. J. Adamowski, Kategoria przestrzeni w folklorze. Studium etnolingwistyczne. Lublin 1999 (wybrane rozdziały).
10. Sacrum i kultura, Chrześcijańskie korzenie przeszłości, red. R. Rubinkiewicz, St. Zięba, Lublin 2000.
11. L. Dyczewski, Kultura w całościowym planie rozwoju, Warszawa 2011.
12. Wiedza o kulturze polskiej u progu XXI wieku, pod red. S. Bednarka i K. Łukasiewicza, Wrocław 2000.
13. R. Sulima, Antropologia codzienności, Kraków 2001.
14. J. Gajda, Antropologia kulturowa, cz.I, Wprowadzenie do wiedzy o kulturze, Toruń 2002.